

Republika Srbsko

MINISTERSTVO OSVETY A VEDY

ÚSTAV PRE HODNOTENIE KVALITY VZDELÁVANIA A VÝCHOVY

VOJVODINSKÝ PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA NA KONCI ZÁKLADNÉHO VZDELÁVANIA A VÝCHOVY

školský rok 2010/2011

TEST 3

SLOVENSKÝ JAZYK

POKYNY NA VYPRACOVANIE TESTU

V teste, ktorý máš vyriešiť, je 20 úloh, a na prácu je určených 120 minút. Každú úlohu najprv pozorne prečítaj a rozmysli si, čo sa v nej žiada. Najprv vyrieš tie úlohy, ktoré sú ti ľahšie, a neskôršie rieš tie úlohy, ktoré sú ti ťažšie.

Pozorne prečítaj text každej úlohy, lebo je v ňom vysvetlené, akým spôsobom máš odpovedať. V úlohách sa od teba žiada, aby si zakrúžkoval písmeno pred správnu odpoveďou, spojil časti odpovedí, niečo napísal a pod.

Vždy používaj úplné názvy pri riešení úloh, skratky nie sú prípustné (napr. treba napísať: príslovkové určenie miesta, a nie p. u. m.).

Do štvorčeka, ktorý je na pravej strane úlohy, nepíš nič. Je to miesto, kde sa zapíše počet bodov.

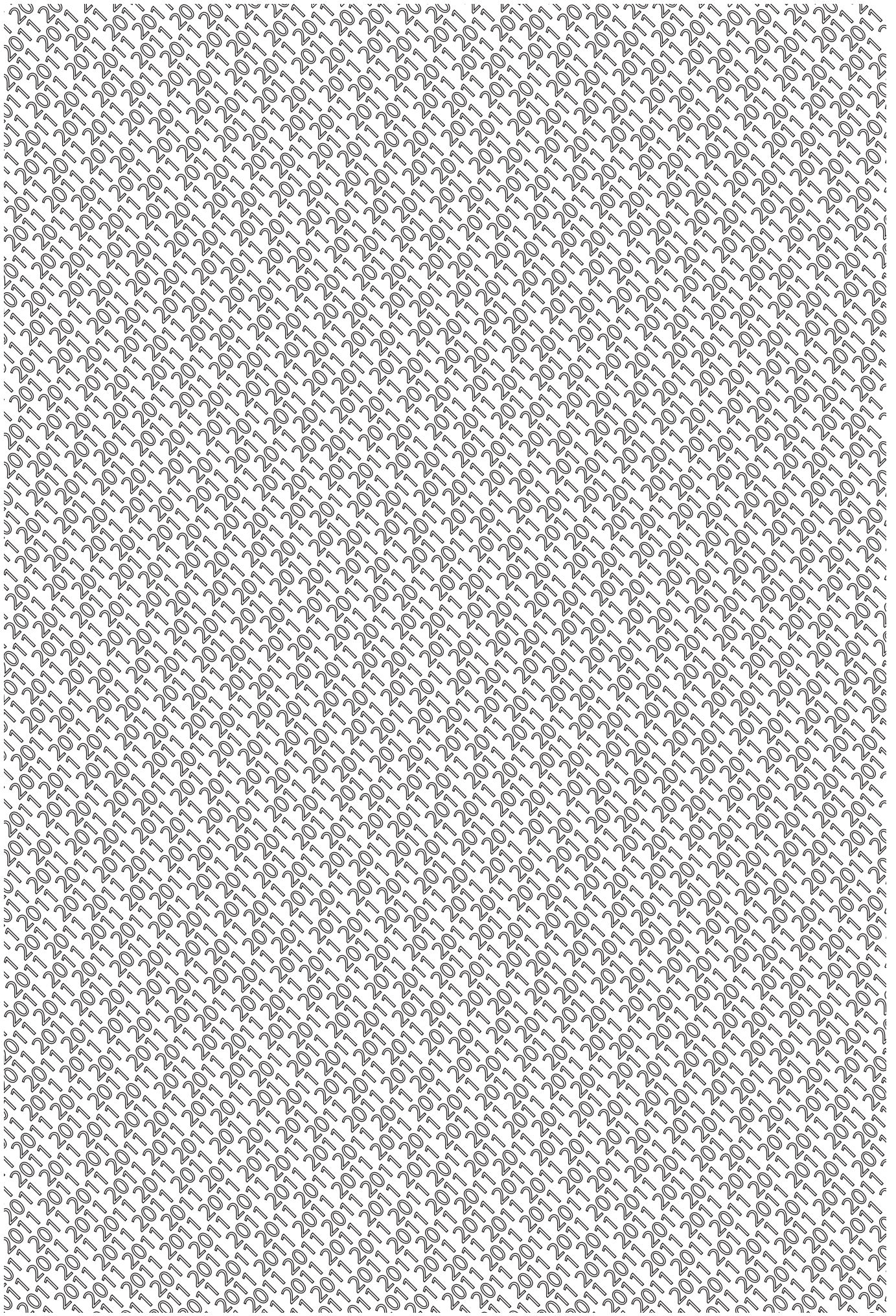
Na tejto a na poslednej strane nepíš nič.

Test musíš písať **chemickou ceruzkou**. Počas práce môžeš používať grafitovú ceruzku a gumičku. Úlohy rieš najprv grafitovou ceruzkou, lebo tak budeš mať možnosť opraviť chybu, ak ju zbadáš.

Predtým, ako odovzdáš test, prever svoje odpovede ešte raz, a potom všetky odpovede napíš chemickou ceruzkou. Odpoveď, ktorá je napísaná iba grafitovou ceruzkou, sa neuzná, ako ani odpoveď, ktorá je prečiarknutá a opravená chemickou ceruzkou.

Ak skončíš s prácou skôr, odovzdaj test dozornému učiteľovi a potichu vyjdi von, aby si nevyrušoval ostatných.

Želáme ti mnoho úspechov na skúške!

1. Prečítaj pozorne nasledujúce texty a zakrúžkuj písmeno pred správnu odpoveďou.

1. Pomaly som otvoril oči: Števo sa váľal v prachu. Kolená samá krv. Júj, ten chlap nikdy nemal rád, keď sa mu podkladajú nohy. Vstal a vyrútil sa do útoku. V nasledujúcej chvíli Paľo mal na pleci krvavý škrabanec. Chytil som sa za hlavu.
2. Z parku vedie cesta popri krásnom domci na majer. Je to celá dedina. Budoviská ozrutné: to sú maštale, stodole, sýpky. Za nimi kôlne, plné vozov, strojov, hrabačiek, sudov na kolesách. Naprostred studňa s ozrutným vahadlom.

V uvedených textoch je:

- a) opis a propagácia
- b) komentár a rozprávanie
- c) rozprávanie a opis
- d) oznámenie a opis

2. Pozorne prečítaj uvedený text a zakrúžkuj písmeno pred správnu odpoveďou.

Zjari zasa spievajú v potôčku zelené a brnivé žaby. Tenuško i chrapľavo. Jerguš vtedy dlho nespí. Rád ich počúva.

Drobný cárašník, ako každé ráno, i teraz poletúval nad potôčkom. Jerguš, aby vtáčika nezastrašil, pobral sa hore dvorom k zajačím klietkam.

Z kozieho chlievika bolo počuť bliakať kozu. Mala sa okotiť, preto bliakala. Možno od radosti, možno od strachu.

Zajace v klietkach boli čulé, pobehúvali dookola, škrabotali a ohrýzali dosky. Chceli sa z klietok vyslobodiť.

Text pozostáva zo štyroch častí, ktorých začiatok je umiestnený na novom riadku. Tieto časti sú:

- a) strofy
- b) verše
- c) odseky
- d) kapitoly

3. Pozorne prečítaj uvedený text z knihy *Číslovky v spisovnej slovenčine a v spisovnej srbochorvátčine* autora Michala Týra (vydaná v roku 1991). Je to úryvok z *Vecného registra*. Porovnaj údaje v texte s danými tvrdeniami. Písmeno pred správnym tvrdením zakrúžkuj.

skloňovanie čísloviek 62—70	štvrtý 39
— — druhových 70	štýl spisovnej výslovnosti, neutrálny 38
— — násobných 69—70	— — —, vyšší 38
— — päť až deväťdesiatdeväť 67	štyri 35, 64—66, 73, 82, 84
— — radových 69—70	
— — skupinových 68—69	tisíc 36, 57—58, 61, 67—68
— — typu dvadsaťjeden 67	tretí 39
— — viaciferných 67—68	tri 64—66, 73, 82—84
— — základných 62—66	tvorenie čísloviek 32—43
— — zlomkových 69	— — druhových 42
— numerálnych substantív 69	— — násobných 41
slová	— — radových 39—40
—, autosémantické alebo plnovýznamové 15, 17, 18—20	— — skupinových 40
—, autosyntagmatické 20	— — základných 34—39
—, modálne 8, 15	— — zlomkových 42
—, neohybné (nefektívne) 20	— numerických adjektív 42
	— numerických substantív 40—41

- a) O tvorení základných čísloviek sa píše na stranách 62 – 66.
- b) O tvorení radových čísloviek sa píše na stranách 69 – 70.
- c) O skloňovaní základných čísloviek sa píše na stranách 62 – 66.
- d) O skloňovaní radových čísloviek sa píše na stranách 39 – 40.
4. Pozorne prečítaj úryvok z textu prebratého zo zahraničnej tlače. Autorka textu uviedla dva náhľady s odôvodnením výhod a nevýhod konzumovania surovej a varenej zeleniny. Zároveň vsunula do vecného textu svoju poznámku (komentár) ako záver k týmto dvom náhľadom.

Tvojou úlohou je podčiarknuť tú časť textu, v ktorej sa uvádza autorkina osobná poznámka.

Priaznivci surovej zeleniny tvrdia, že v tomto stave môže naše telo látky obsiahnuté v zelenine využiť najefektívnejšie.

Surová zelenina má vyššiu schopnosť preventívne pôsobiť proti rakovine ako varená vďaka chemickým látkam, ktoré sa volajú indoly. Indoly sa pôsobením tepla ničia.

Obsah vitamínov pri varení rýchlo klesá, napríklad obsah vitamínu C klesne približne o polovicu. Aj thiamín, ktorý patrí medzi vitamíny B, sa pôsobením tepla ničí.

Čínska tradičná medicína odporúča zeleninu aspoň čiastočne tepelne upraviť. Tým sa stáva pre človeka stráviteľnejšia a zároveň sú niektoré látky prospešné zdraviu lepšie dostupné práve až po jej uvarení. Ide o minerály a ďalšie látky, napríklad beta-karotén, ktorých obsah sa pod vplyvom tepla neznižuje, stávajú sa však pre telo dostupnejšie, keď je bunčná stena rastliny varením narušená.

V akej podobe teda máme zaradiť zeleninu do svojho jedálneho lístka? Lepšie je zaradiť do jedálneho lístka oboje – tak surové šaláty, ako i tepelne upravenú zeleninu, pretože oboje má svoje výhody i nevýhody.

5. Pozorne prečítaj uvedený text o zdravotných účinkoch zeleného čaju.

Zázračný zelený čaj

Zloženie zeleného čaju zabraňuje rastu a množeniu rakovinových buniek. Pitie zeleného čaju znižuje hladinu cholesterolu v krvi, má pozitívne účinky aj pri reume, srdcovocievnych chorobách, infekciách a napomáha pri náprave imunitného systému.

Nové výskumy dokázali, že zelený čaj môže byť výborným pomocníkom aj ľudí, ktorí držia diétu. Švajčiarski vedci dávali jednej skupine testovaných osôb kombináciu kofeínu a výťažku zo zeleného čaju a druhej skupine len kofeín bez spomenutého výťažku. Ľudia užívajúci kofeín i výťažky zo zeleného čaju spálili omnoho viac kalórií.

Zelený čaj pomáha v boji so zubným kazom. Pomáha ničiť baktérie v ústnej dutine, a tak zabíja pôvodcov zubného kazu.

Zelený čaj obsahuje kofeín, a ak ho vypijete príliš veľké množstvo, môžete si narušiť spánkový režim. Zelený čaj obsahuje dávku kofeínu rovnajúcu sa tretine z toho, čo vypijeme v rovnakom množstve kávy.

Výborné účinky zeleného čaju objavil aj kozmetický priemysel, a tak sa výťažky zo zeleného čaju pridávajú do krémov i deodorantov a mnohých ďalších prípravkov.

Odpovedz, prečo zelený čaj nazývajú zázračným. Zakrúžkuj písmeno pred správnu odpoveďou.

Zelený čaj nazývajú zázračným:

- a) lebo negatívnym účinkom zeleného čaju je nespavosť.
- b) lebo má zelený čaj veľmi mnoho výborných zdravotných účinkov.
- c) lebo sa výťažky zo zeleného čaju používajú v kozmetickom priemysle.
- d) lebo zelený čaj pomáha ničiť baktérie v ústnej dutine.

6. Zoraď heslá vybrané z prekladového slovníka Emila Horáka podľa abecedy poradovými číslami od 1 do 5.

___ **pochútka** -y, -ťok poslastica, slatkiš: ~y poslastice

___ **opatrný** *adj.* oprezan, obazriv, smotren

___ **skutočný** *adj.* stvaran, istinski

___ **koženka** -y, -niek *f* skaj, veštačka koža

___ **rodisko** -a, -dísk *n* mesto rodenja, rodno mesto

7. Pozorne prečítaj úryvok z knihy Našim deťom. Všimni si, ako zvieratká komunikovali s chlapcom.

1) „Veľmi ma potešilo, čo som sa o tebe dozvedel.

Pozdravujem Ťa a posielam Ti prvou loďou desať pomarančov a ešte jeden navyše.

Malý krokodíl, čo sa kúpe v rieke Níl.“

2) *Mnoho pozdravov zo severného pólu. Dozvedel som sa o tej veľkej udalosti, stískam Ti ruku a srdečne gratulujem. Dostaneš odo mňa plný sud vanilkovej zmrzliny.*

Medveď biely ako smotana, čo sa po snehových poliach preháňa.

3) *Veľa zdravia. Stop! Som hrdý na teba. Stop! Chcel by som, aby aj moje sloníčence nasledovali Tvoj príklad. Stop! Posielam Ti ryžu, uvar si ju v mlieku. Stop!*

Starý slon, veľký ako dom

Zaraď správne tieto tri spôsoby komunikácie. Na linajku napíš číslo uvedené pred každým textom.

___ výňatky z listu ___ telegram ___ blahoželanie

8. A. Môžeme na konci riadka rozdeliť dvojhlásky ia, ie, iu a spoluhlásky dz, dž, ch?

a) áno b) nie

B. Zakrúžkuj jedno z dvoch podčiarknutých slov, ktoré je správne napísané.

Neviem aké sú Tvoje túžby, neviem, čo Ti všetko priat/prijať, iba ak zdravie, šťastie, lásku – to je najkrajšie, čo Ti život môže dať.

9. Zakrúžkuj pravidlá, ktorých sa treba pridržiavať v učebni:

a) Neskáčem do reči tomu, kto hovorí.

b) Keď niekto so mnou hovorí, zväčša telefonujem.

c) Hovorím, keď ma vyvolajú.

d) Keď niekto hovorí, pozerám mu na nohy.

e) Pozorne počúvam toho, kto hovorí.

f) Hlásime sa k slovu.

g) Hovorím vždy, keď sa mi zachce.

10. Podčiarkni z daných dvoch slov jedno, aby boli vety napísané správne.

a) Dedov krok bol pomalý/pomaly.

b) Rozprávala plynule po anglický/anglicky.

c) Starec kráčal pomalý/pomaly.

d) Usmieval sa priateľský/priateľsky.

11. Do štvorčeka pred každou vetou napíš zodpovedajúce písmeno:

písmeno **Č**, ak je v nej podčiarknutá príslovka času,

písmeno **M**, ak je v nej podčiarknutá príslovka miesta,

písmeno **S**, ak je v nej podčiarknutá príslovka spôsobu.

Domov sa vrátili až večer.

Musím to urobiť dnes.

Sestra sa milo usmiala.

Peter pekne kreslí.

12. Napíš písmeno **J** pred jednočlennou vetou a písmeno **D** pred dvojčlennou vetou.

a) _____ Pes naháňa kocúra.

b) _____ Vonku mrzne.

c) _____ Dážď poriadne rozmočil zem.

d) _____ V noci hrmelo.

13. Zakrúžkuj písmeno pred správnu vetou.

Slovenské nárečia sú:

a) východoslovenské, západoslovenské, stredoslovenské.

b) západoslovenské, severoslovenské, stredoslovenské.

c) západoslovenské, stredoslovenské, južnoslovenské.

14. Vedľa každého zámena napíš jeho základný tvar (pri rodových zámenách aj v zodpovedajúcom rode).

a) Nedovolili mi, aby som odišiel. _____

b) Ten plač ňou tak mykal, akoby ju niekto natriasal. _____

c) Keď je železo horúce, vtedy ho treba kuť. _____

d) Počúvajte, čo vám poviem. _____

15. Pozorne prečítaj uvedené vety a zakrúžkuj jedno z vyznačených slov, aby tvrdenie vo vete bolo správne.

- a) Vo vete *Druhá cesta späť im kratšie trvala ako prvá.* nezhodný prívlastok je vyjadrený **číslovkou / príslovkou.**
- b) Vo vete *Otec je dnes spokojný.* prísudok je vyjadrený **slovesom / sponovým slovesom a prídavným menom.**
- c) Vo vete *Včera mame nepomáhal nikto.* podmet je vyjadrený **podstatným menom / zámenom.**
- d) Vo vete *Písal by som tú úlohu ešte dnes.* príslovkové určenie je vyjadrené **príslovkou / podstatným menom.**

16. Pozorne prečítaj uvedené vety a ku každej napíš, do ktorej formy literárnej tvorby patrí. Pri diele z ľudovej slovesnosti napíš **L** a pri autorskom diele **A**.

- a) Len tá roľa dobre rodí, po ktorej sám gazda chodí. _____
- b) Martin na bielom koni chodí. _____
- c) Kačička divoká letela z vysoka. _____
- d) Láska je strašne bohatá, láska, tá všetko sľúbi,
no ten, čo ľúbil, sklamal sa a ten, čo sklamal, ľúbi. _____

17. Pozorne prečítaj ukážku z ľudovej poézie. Napíš na čiary dvojice slov, ktoré sa rýmujú.

Červené jablčko vo vačku mám,
koho ja milujem, tomu ho dám.
Teba ja, môj milý, teba milujem,
tebe to jablčko z lásky darujem.

Zakrúžkuj písmeno pred správnu odpoveďou.

A. V uvedenej ukážke je rým:

- a) združený b) obkročný c) striedavý d) prerývaný

B. Napíš schému tohto rýmu. _____

18. Zakrúžkuj písmeno pred správnou odpoveďou.

A. Ktoré z diel napísal Paľo Bohuš?

- a) Keď sa zapaľujú slnečnice b) Konopa c) Jesenná láska d) List materi

B. Paľo Bohuš je:

- a) básnik b) dramatik c) prozaik

19. Pozorne prečítaj úryvok z básne Pavla Mučajiho *Dva sonety o jednom stretnutí* a všimni si základné charakteristiky umeleckej reči, v ktorej je napísaný.

Stretol som dievča, keď raz snehom vialo,
ulicou išlo – mesiac ticho žiaril,
na moje srdce jej sa pousmialo,
keď som sa zrazu pri nej pozastavil.

Zakrúžkuj písmeno pred správnou odpoveďou.

A. V úryvku z básne sa rýmujú verše:

- a) prvý s tretím a druhý so štvrtým
b) druhý s tretím a prvý so štvrtým
c) prvý so štvrtým a druhý s tretím
d) prvý s druhým a tretí so štvrtým

B. Vo veršoch je rým:

- a) striedavý
b) prerývaný
c) obkročný
d) združený

C. Uvedené verše patria do:

- a) prírodnej lyriky
b) spoločenskej lyriky
c) ľúbostnej lyriky
d) epiky

20. Pozorne prečítaj uvedené texty a každý z nich zaraď do literárneho druhu alebo literárneho žánru, podľa toho, čo sa žiada v úlohe za textom.

a)

Jasné zimné popoludnie... Mrzne, len tak praští a Nadenke, ktorá sa ma drží pod pazuchu, pohrávajú sa striebistou inováťou kučery na sluchách i páperček nad horou perou.

Stojíme na vysokom vršku. Od našich nôh až po zem sa ťahá sa oblá, hladká plocha, do ktorej sa slnko díva ako do zrkadla.

Anton Pavlovič Čechov: *Žartík*

Literárny žáner: _____

b)

Ludia, ranení veľkou láskou, kráčajú do veľkých životných hrdinstiev: čo je zahmlené, rozsvetujú, čo je vzdialené, približujú, čo je krehké – pozor! – toho sa dotýkajú len s nábožnou nehou, aby to nezlomili v rukách.

Frantiček Hečko: *Červené víno*

Literárny žáner: _____

c)

Konečne sme na hrebeni, teda na normálke, ktorou vystúpili prvovýstupcovia roku 1953. Tadiaľto šli aj Messner s Habelerom, ktorí ako prví skutočne vystúpili na Everest – bez umelého kyslíka. Bolo to v roku 1978 a odvtedy to zopakovali asi šiesti horolezci. Len veľmi namáhavo sa prebíjame hlbokým snehom.

František Kele a Peter Mariot: *Od Mount Everestu po Korytnačie ostrovy*

Literárny druh: _____

Výsledky na teste zo slovenského jazyka

Poznámka: ŽIACI NEVYPLŇAJÚ túto stranu!
Túto stranu vyplňa Komisia!

Úhrnný počet bodov

		,	
--	--	---	--

Počet bodov z každej úlohy

Por. č. úlohy	Nevyplnené	0 bodov	0,5 bodov	1 bod
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

Komisia:

- _____
- _____
- _____
- _____

Napiš ✕ na zodpovedajúce miesto.

Identifikačné číslo (Šifra žiaka)	
Škola	
Sídlo	
Priezvisko a meno žiaka	